

КОНСПЕКТ
ПО АНАТОМИЯ ЗА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА II КУРС
2013 г.

I. ДВИГАТЕЛНА СИСТЕМА И ЧЕРЕП

1. Костта като орган. Структурни съставки: плътно и гъбесто вещество, костна тъкан, надкостница, кръвоносни съдове, костен мозък. Скелет. Морфологична и функционална класификация на костите. Развитие и растеж на костите.
2. Свързване на костите. Непрекъснати свързвания - видове. Прекъснати свързвания (стави). Основни и допълнителни елементи на ставите. Класификация и механика на ставите.
3. Гръбначен стълб - кости, стави и връзки. Извивки на гръбначния стълб и движения. Свързвания на гръбначния стълб с главата.
4. Гръден кош - кости, стави и връзки. Гръдният кош като цяло.
5. Съединения на раменния пояс. Раменна става.
6. Лакътна става. Съединения на костите на предмишницата.
7. Стави на китката и ръката. Общ преглед.
8. Таз. Съставящи го кости и техните съединения. Малък и голям таз. Вход и изход на малкия таз. Тазобедрена става.
9. Колянна става. Съединения на костите на подбедрицата.
10. Горна скочна става. Свързвания на костите на ходилото. Общ преглед.
11. Мускулът като орган. Спомагателни образувания на мускула. Анатомична и функционална класификация на мускулите. Механика на мускулите.
12. Мускули на раменния пояс и мишницата. Топографски образувания.
13. Мускули на предмишницата и ръката - общ преглед.
14. Мускули около тазобедрената става и мускули на бедрото - общ преглед. Топографски образувания.
15. Мускули на подбедрицата и ходилото – общ преглед. Топографски образувания.
16. Артерии на горния крайник.
17. Артерии на долния крайник.
18. Повърхностни вени на крайниците.
19. Раменен сплит. Образуване, разположение, клонове.
20. Поясен сплит. Разположение и клонове.
21. Кръстцов сплит. Разположение и клонове.
22. Черепен покрив. Череп на новороденото.
23. Вътрешна повърхност на черепната основа. Комуникации със съседните кухини. Съдържание на отворите и каналите.
24. Външна повърхност на черепната основа. Отвори и елементи, които преминават през тях.
25. Очница - отвори и елементи, които преминават през тях.
26. Носна кухина. Околоносни синуси.
27. Странична повърхност на черепа. Слепоочна, подслепоочна и крилонебцова яма.

II. ВЪТРЕШНИ ОРГАНИ

28. Съдечно-съдова система. Определение и състав. Малък и голям кръг на кръвообръщението. Фетално кръвообръщение.
29. Сърце - форма, големина, разположение. Проекции върху гръдния кош. Предсърдия, камери. Клапен апарат.
30. Сърце - устройство на сърдечната стена. Фиброзен скелет. Импулсопроводна система. Инервация и кръвоснабдяване. Перикард.
31. Артерии. Подялба според калибъра и тъканен състав. Устройство на артериалната стена.
32. Аорта - разположение, подялба. Възходяща, аортна дъга, гръдна аорта, коремна аорта - разположение, клонове
33. Вени. Подялба според калибъра и тъканен състав. Устройство на стената на вените. Венозни клапи.
34. Горна и долна кухи вени. Портална вена – образуване, разположение, главни притоци. Кава-кавални анастомози. Порто-кавални анастомози.
35. Микроциркулаторно русло. Артериоли, капиляри - видове капиляри, венули. Артериоло - венуларни анастомози.
36. Лимфна система. Определение и състав. Гръден проток, десен лимфен проток и притоци. Циркулация на лимфата. Лимфни капиляри и лимфни възли - морфологична характеристика.
37. Иmunна система – определение, класификация, принципен строеж. Тимус, слезка – разположение, морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и микроциркулация.
38. Храносмилателна система. Съставни органи. Общ план на устройство.
39. Гълтач - разположение, описание. Подялба на части. Морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
40. Хранопровод. Разположение, части. Морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
41. Стомах. Разположение, описание. Отношение към перитонеума. Морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
42. Тънко черво. Дванадесетопръстник, празно и хълбочно черво - разположение, отношение към перитонеума. Морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
43. Дебело черво. Анатолична подялба и разположение на отделните му части. Отношение към перитонеума. Ободно и право черво. Морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
44. Задстомашна жлеза. Описание, разположение. Отношение към перитонеума. Морфологична характеристика. Кръвоснабдяване.
45. Черен дроб - описание, големина, разположение. Отношение към перитонеума. Морфологична характеристика. Интра- и екстрахепатални жлъчни пътища. Жлъчен мехур.
46. Коремна област. Предна коремна стена. Каналис ингвиналис.
47. Коремна кухина. Перитонеум. Перитонеална кухина - горен отдел.
48. Перитонеална кухина - долен отдел.
49. Перитонеална кухина - тазов отдел.
50. Ретроперитонеално пространство – органи, съдове и нерви.

51. Дихателна система. Определение. Съставни органи. Общ план на устройство. Гръклян - разположение, описание. Хрущялен скелет. Кухина на гръкляна. Гласни връзки. Мускули на гръкляна. Кръвоснабдяване и инервация.
52. Трахея и бронхиално дърво - разположение, морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
53. Бели дробове. Разположение, описание. Подялба и морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
54. Гръдна кухина. Плевра. Плеврална кухина.
55. Медиастинум супериус.
56. Медиастинум антериус. Медиастинум постериус.
57. Гръдна диафрагма - разположение, описание, кръвоснабдяване, инервация.
58. Фоса аксиларис.
59. Пикочоотделителна система. Определение. Съставни органи. Бъбрек-разположение, морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
60. Екскреторни пътища на бъбрека - малки и големи чашки, бъбречно легенче. Пикочопровод и пикочен мехур. Разположение, описание, строеж. Кръвоснабдяване и инервация.
61. Ендокринна система - органи, класификация. Хипофиза, щитовидна жлеза и надбъбречна жлеза. Разположение, морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
62. Полова система у мъжа. Съставни органи. Тестис. Надсеменник. Семепровод. Разположение, обвивки, морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
63. Полова система у мъжа. Простата. Семенно мехурче. Външни полови органи - копулационен орган, пикочен канал. Разположение, морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
64. Полова система у жената. Съставни органи. Яйчник - разположение, морфологична характеристика. Отношение към перитонеума. Кръвоснабдяване и инервация.
65. Полова система у жената. Маточни тръби и матка. Разположение, Отношение към перитонеума. Морфологична характеристика. Овариално – менструален цикъл. Кръвоснабдяване и инервация.
66. Полова система у жената. Влагалище, външни полови органи. Кръвоснабдяване и инервация.
67. Субперитонеален отдел на таза. Междинница.
68. Мускули на шията.
69. Шийна фасция.
70. Външна сънна артерия. Общ преглед на клоновете и области на кръвоснабдяване.
71. Тригонум субмандибуларе.
72. Регио стерноклейдомастоидеа и тригонум каротикум.
73. Шиен сплит - образуване и клонове.
74. Регио цервикалис латералис.
75. Регио инфрахиоидеа.
76. Корен на шията.

III. НЕРВНА СИСТЕМА, СЕТИВНИ ОРГАНИ И ТОПОГРАФСКА АНАТОМИЯ НА ГЛАВА

77. Гръбначен мозък - форма, размери, разположение. Коренчета на гръбначно-мозъчните нерви. Спинален ганглий. Сиво вещество. Анатомична подялба.
78. Състав на сноповете бяло вещество на гръбначния мозък.
79. Продълговат мозък. Анатомично описание и подялба. Вътрешен строеж.
80. Мост. Анатомично описание и подялба. Вътрешен строеж. Четвърто мозъчно стомахче.
81. Среден мозък. Анатомично описание и подялба. Вътрешен строеж.
82. Малък мозък - анатомично описание. Малкомозъчни крачета. Сиво и бяло вещество на малкия мозък.
83. Междинен мозък. Анатомично описание и подялба. Таламус - аферентни и еферентни пътища. Епиталамус. Метаталамус.
84. Междинен мозък. Хипоталамус. Субталамус. Трето мозъчно стомахче.
85. Краен мозък. Дялове на полукълбата, бразди и гънки. Локализация на функциите.
86. Кора на крайния мозък - строеж, вариации, филогенетична подялба.
87. Бяло мозъчно вещество на полукълбата. Асоциационни, комисурални и проекционни влакна. Вътрешна капсула.
88. Базални ядра на крайния мозък. Странични мозъчни стомахчета.
89. Обонятелен мозък. Път на обонянието. Лимбична система.
90. Обвивки на главния и гръбначния мозък. Кръвоснабдяване на главния мозък.
91. Еферентни пътища. Пирамидна система.
92. Еферентни пътища. Екстрапирамидна система.
93. Аферентни пътища през гръбначния мозък за повърхностна и дълбока сетивност.
94. Аферентни пътища за повърхностна и дълбока сетивност, свързани с петия черепномозъчен нерв.
95. Гръбначномозъчни нерви. Брой, подялба на групи. Образуване и функционална характеристика на гръбначномозъчните нерви.
96. Вегетативна нервна система. Определение. Анатомичен строеж. Симпатиков дял - трункус симпатикус.
97. Парасимпатиков дял на ВНС. Главов парасимпатикус. Ядра, черепномозъчни нерви, възли.
98. Слуховоравновесен орган. Външно и средно ухо.
99. Вътрешно ухо. Костен и ципест лабиринт на слуховата част. Кортиев орган. Път на слуха.
100. Вътрешно ухо. Костен и ципест лабиринт на равновесната част. Вестибуларен апарат. Път на равновесието.
101. Орган на зрението. Общ преглед. Фиброзна и съдова обвивка на очната ябълка.
102. Орган на зрението. Ретина. Път на зрението.
103. Диоптрични среди на окото - леща, стъкловидно тяло, очни камери. Спомагателни органи на окото.
104. Лицева артерия - разположение, клонове и анастомози.
105. Горночелюстна артерия. Анатомична подялба, клонове.
106. Вени на главата и шията.

107. Лимфни възли на глава и шия.
108. Черепномозъчни нерви. Начални и крайни ядра. Място на появяване на мозъчната повърхност и излизане от черепната кухина.
109. Трети, четвърти, шести черепномозъчни нерви. Общ преглед, ядра. Път на нервите и клонове.
110. Пети черепномозъчен нерв - общ преглед, ядра и клонове. Първи клон на петия черепномозъчен нерв.
111. Пети черепномозъчен нерв - общ преглед, ядра и клонове. Втори клон на петия черепномозъчен нерв.
112. Пети черепномозъчен нерв - общ преглед, ядра и клонове. Трети клон на петия черепномозъчен нерв.
113. Седми черепномозъчен нерв. Общ преглед, ядра, възли и клонове.
114. Девети черепномозъчен нерв. Общ преглед, ядра, възли и клонове. Територия на инервация.
115. Десети черепномозъчен нерв. Общ преглед, ядра, възли и клонове. Път на нерва.
116. Единадесети и дванадесети черепномозъчни нерви - ядра, разположение, клонове.
117. Регио оралис. Устно предверие, устни, бузи. Анатомична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
118. Устна кухина - Същинска устна кухина. Твърдо и меко небце, анатомична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация. Небцова сливица.
119. Общо описание и устройство на зъба. Зъбна кутикула, емайл и цемент - морфологична характеристика и физични свойства. Видове цемент. Цементо-енamelна връзка.
120. Общо описание и устройство на зъба. Дентин. Морфологична характеристика и физични свойства. Зъбна пулпа. Периодонциум.
121. Венци. Морфологична характеристика. Гингивално укрепване на зъба. Пародонциум. Кръвоснабдяване и инервация.
122. Кръвоснабдяване и инервация на зъбите. Регионални лимфни възли на венците, горните и долните зъби.
123. Обозначение на зъбите - млечни и постоянни. Прорязване на зъбите. Отличителни белези на човешкото съзъбие. Видове захапки.
124. Основни етапи в развитието на зъбите. Морфологични отлики на временните зъби.
125. Език. Разположение. Части и повърхности. Морфологична характеристика - езикови папили. Мускули на езика. Кръвоснабдяване и инервация.
126. Слюнчени жлези. Подялба, разположение, описание и морфологична характеристика. Кръвоснабдяване и инервация.
127. Латерофарингеално и ретрофарингеално пространство.
128. Регио назалис. Носна кухина - подялба, описание, лигавица. Кръвоснабдяване и инервация.
129. Околоносни кухини.
130. Мимически мускули.
131. Дъвкателни мускули. Долно-челюстна става.
132. Регио фронтпариетоокципиталис.
133. Регио темпоралис.
134. Регио инфратемпоралис.
135. Регио орбиталис.
136. Повърхностни / латерални/ области на лицето. Регио букалис.

137 . Регио паротидеомасетерика.

138. Регио сублингвалис.

ЛИТЕРАТУРА

Балтаджиев Г, Атанасова П, Коева И, Сивков С. Анатомия на човека, Издателство Райков, Пловдив, 2006.

Балтаджиев Г., Матев Т., Буков Я. Ръководство за дисекции на труп. ВМИ Пловдив, 1997.

Балтаджиев Г., Буков Я., Караманлиева Ц. Ръководство по топографска анатомия на главата. ВМИ Пловдив, 1998.

Овчаров В. Анатомия на човека, София: Медицинско издателство Арсо, 2002.

Елисеев В, Афанасьев, Ю, Юрин. Гистология. 3 изд. Москва: Медицина, 1983.

Чучков Х, Овчаров В, Стойнов Н. Клинична анатомия, 1995

Williams B, Bannister L, Berry M et al. Gray's Anatomy. 38th ed., New York: Churchill Livingstone, 1995.

Балтаджиев Г, Атанасова П, Коева И, Сивков С, Балтаджиев А. Анатомия на човека, Издателство Райков, Пловдив, 2010.

Атласи

Синельников Р. Атлас анатомии человека, Издателство Медицина Москва, 1974 (или по-ново).

Платцер В. Цветен атлас по анатомия в 3 тома. Двигателен апарат. 8-мо преработено издание. Thieme-Lettera, 2005.

Фрич Х., Кюнел В. Цветен атлас по анатомия в 3 тома. Вътрешни органи. 8-мо преработено издание. Thieme-Lettera, 2006.

Sobotta. Atlas of Human anatomy, 14th edition, Urban & Fisher, 2006.

Делчев С, Иванова Р, Новаков С. Фотографски атлас по анатомия (под редакцията на Сивков С) Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2012

Изготвил:

Проф. д-р Ивета Коева, дм

Доц. д-р Слави Делчев, дм

Д-р Цветанка Петлешкова

Утвърдил:

Проф. д-р С. Сивков, дм

02.12.2013 г.